

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
« 11 » « 12 » 2018 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Професійні стандарти та безпека діяльності

освітній рівень перший (бакалаврський)

спеціальність 061 «Журналістика»

освітня програма «Журналістика»

Інститут журналістики

2017-2018 рік

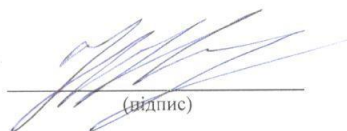
Робоча програма «Професійні стандарти та безпека діяльності» для студентів за спеціальністю 061 «Журналістика».

Розробники: О.В. Журавська, ст. викладач кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «9» січня 2018 року № 5

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) Ю.В. Нестеряк

(підпис)

(Нестеряк Ю.В.)

Години відповідають робочому навчальному плану
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

(підпис) (Росінська О.А.)
(прізвище та ініціали)

© Університет Грінченка, 2018 рік
© Журавська О.В., 2018 рік

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
III. ПРОГРАМА	8
IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ	10
V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	11
VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	13
КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	14
VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	15
VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	17
IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ	17
X. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	18
XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	20

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійні стандарти та безпека діяльності» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напряму підготовки 6.030301 «Журналістика» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Професійні стандарти та безпека діяльності», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – виробити на теоретичному і практичному рівні навички, уміння та технологічні прийоми із застосування та дотримання професійних журналістських стандартів та етичних норм в журналістиці періодичних друкованих видань, радіо й телебаченні, інформаційних агентствах, інтернет-виданнях. Завдання курсу передбачає поряд з іншими фаховими дисциплінами вироблення теоретичних орієнтирів, основ підходу до аналізу явищ практики. При цьому увага зосереджується на співвідношенні теорії і практики, формуванні методологічних основ вивчення журналістських дисциплін, ролі наукового знання про закономірності функціонування ЗМІ.

Завдання курсу: студенти повинні оволодіти професійними та етичними стандартами, що застосовуються в журналістській практиці у періодичних друкованих виданнях, на радіо й телебаченні, в роботі інформаційних агентств.

Вивчивши дисципліну «Професійні стандарти» студент має:

Знати:

- журналістські стандарти й принципи поведінки журналістів, закріплені у міжнародних й вітчизняних законодавчих актах, зокрема:
 - баланс думок і точок зору;

- достовірність;
 - відокремлення фактів від коментарів;
 - точність;
 - повнота;
 - оперативність.
- способи верифікації інформації;
 - основи роботи журналіста з соцмережами;
 - етичні засади професійної діяльності журналіста;
 - поняття про мову ворожнечі й джінсу;
 - особливості висвітлення дітей та підлітків, людей з особливими потребами та інших вразливих груп населення;
 - правила дотримання гендерного балансу в медіа.

Уміти:

- Застосовувати в журналістській практиці професійні стандарти;
- верифікувати інформацію, отриману з різних джерел, у тому числі в інтернет-середовищі;
- послуговуватися інструментами перевірки фото й відео.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 30 год., із них 14 год. – лекції, 14 год. – семінари, 4 год. – модульний контроль, 28 год. – самостійна робота. Семестровий контроль – залік (ПМК).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: редакторський аналіз і вдосконалення мови та стилю авторського оригіналу в процесі підготовки тексту до оприлюднення.

Курс	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>60 годин</i></p>	<p>Шифр та назва спеціальності: <i>061 «Журналістика»</i></p> <p>освітня програма «Журналістика»</p> <p>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>1</i></p> <p>Семестр: <i>2</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>28 годин</i>, з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>14 годин</i> Семінари: <i>14 годин</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: <i>4 години</i></p> <p>Самостійна робота: <i>28 годин</i></p> <p>Семестровий контроль: <i>Комплексний залік</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1								
Професійні стандарти новинної журналістики								
1.	Зasadничі принципи журналістської професії. Стандарти новинної журналістики	6	4	2	2		2	
2.	Баланс думок і точок зору. Достовірність	8	4	2	2		4	
3.	Відокремлення фактів від коментарів. Точність	7	3	2	1		4	
4.	Повнота. Оперативність	7	3	2	1		4	
5.	<i>Модульна контрольна робота №1</i>	2						2
Разом (I змістовий модуль)		30	14	8	6		14	2
Змістовий модуль 2								
Верифікація інформації. Етика в роботі журналіста								
6.	Перевірка інформації, отриманої в Інтернеті. Типові помилки при роботі з соцмережами	12	6	2	4		6	
7.	Висвітлення інформації про вразливі групи населення. Поняття про мову ворожнечі	8	4	2	2		4	
8.	Висвітлення збройних конфліктів	8	4	2	2		4	
9.	<i>Модульна контрольна робота №2</i>	2						2
Разом (I змістовий модуль)			14	6	8		14	2
Разом за навчальним планом (весь курс)		60	28	14	14		28	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ НОВИННОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

ТЕМА 1. Засадничі принципи журналістської професії. Стандарти новинної журналістики. (2 год.)

Виконання ЗМІ функції інформування, аналізу, громадської критики та контролю. Правдивість і точність. Редакційна чесність і незалежність. Справедливість. Недоторканість приватного життя.

Загальна характеристика стандартів новинної журналістики.

ТЕМА 2. Баланс думок і точок зору. Достовірність. (2 год.)

Поняття про незбалансовану подачу інформації. Як досягається баланс думок в новинах. Порушення стандарту балансу. Баланс думок і структура журналістського матеріалу. Відмова від коментаря.

Джерела інформації: компетентні; причетні до події; готові відповідати за сказане. Анонімні джерела. Перевірка джерел інформації. Правила оприлюднення даних соціологічних досліджень

Тема 3. Відокремлення фактів від коментарів. Точність (2 год)

Подача фактів, а не журналістських коментарів. Вимоги щодо уникнення журналістами суб'єктивізму.

Поняття про точність інформації.

Тема 4. Повнота. Оперативність (2 год)

5W+1H: Who? (Хто?) What? (Що?) When? (Коли?) Where? (Де?) Why? (Чому?) How? (Як?). Поняття про неповну інформацію. Бекграунд новин й маніпулювання бекграундом.

Обмеження стандарту повноти в умовах війни.

Суть оперативної подачі інформації. Критерії цінності новини. Особливості подачі новин. Будь-яка новина подається ЗМІ у найближчому (або якщо це є необхідним – у екстреному) випуску новин. Інформаційна конкуренція в новинарній журналістиці. ЗМІ прагнуть того, аби будь-яку новину знаходити і повідомляти своїм користувачам раніше за інші ЗМІ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ. ЕТИКА В РОБОТІ ЖУРНАЛІСТА

Тема 5. Перевірка інформації, отриманої в Інтернеті. Типові помилки при роботі з соцмережами (2 год)

Перевірка інформації з соціальних мереж. Типові помилки журналістів при роботі з соцмережами. Перевірка акаунтів, фото- й відеоматеріалів. Інструменти перевірки акаунтів, фото- й відеоматеріалів.

Тема 6. Висвітлення інформації про вразливі групи населення. Поняття про мову ворожнечі (2 год)

Поняття про мову ворожнечі. Словник коректної лексики.

Джинса: політична, іміджева, комерційна. Типові й нетипові ознаки джинси.

Інтереси дітей і підлітків і редакційні вимоги. Перевірка інформації, отриманої від дітей.

Поняття про гендерний баланс в медіа.

Тема 7. Висвітлення збройних конфліктів (2 год)

Дотримання професійних стандартів й етичних норм при висвітленні збройних конфліктів і бойових дій.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Професійні стандарти»

Разом: 30 год., з них лекції – 14 год., семінари – 14 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год., семестровий контроль – ПМК.

Модулі	Змістовий модуль I			
Назва модуля	Професійні стандарти новинної журналістики			
Кількість балів за модуль	122 бали			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Засадничі принципи журналістської професії. Стандарти новинної журналістики (2 год.) 1 бал	Баланс думок і точок зору. Достовірність (2 год.) 1 бал	Відокремлення фактів від коментарів. Точність (2 год.) 1 бал	Повнота. Оперативність (2 год.) 1 бал
Семінарські заняття	1		2	3
Теми семінарських занять	Засадничі принципи журналістської професії. Стандарти новинної журналістики. (2 год.) 1+10=11 (балів)		Баланс думок і точок зору. Достовірність (2 год.) 1+10=11 (балів)	Відокремлення фактів від коментарів. Точність (1 год.) Повнота і простота подачі інформації (1 год.) (2 год.) 1+10=11 (балів)
Самостійна робота	15 балів	15 балів	15 балів	15 балів
Модульна контрольна	25 балів			
Модулі	Змістовий модуль I			
Назва модуля	Верифікація інформації. Етика в роботі журналіста			
Кількість балів за модуль	117 балів			
Лекції	4		5	6
Теми лекцій	Перевірка інформації, отриманої в Інтернеті. Типові помилки при роботі з соцмережами (2 год.) 1 бал		Висвітлення інформації про вразливі групи населення. Поняття про мову ворожнечі (2 год.) 1 бал	Висвітлення збройних конфліктів (2 год.) 1 бал
Семінарські заняття	4	5	6	7
Теми семінарських занять	Перевірка інформації, отриманої в Інтернеті (2 год.) 1+10=11(балів)	Типові помилки при роботі з соцмережами (2 год.) 1+10=11(балів)	Висвітлення інформації про вразливі групи населення. Поняття про мову ворожнечі (2 год.) 1+10=11 (балів)	Висвітлення збройних конфліктів (2 год.) 1+10=11 (балів)
Самостійна робота	15 балів		15 балів	15 балів
Модульна контрольна	25 балів			
Підсумковий контроль	Залік			

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ НОВИННОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Семінар 1. Зasadничі принципи журналістської професії. Стандарти новинної журналістики (2 год.)

1. Виконання ЗМІ функції інформування, аналізу, громадської критики та контролю.
2. Правдивість і точність.
3. Редакційна чесність і незалежність.
4. Справедливість.
5. Недоторканість приватного життя.
6. Суть оперативної подачі інформації.
7. Критерії цінності новини. Особливості подачі новин.
8. Інформаційна конкуренція в новинарній журналістиці.

Рекомендована література [1, 2, 12, 16].

Семінар 2. Баланс думок і точок зору. Достовірність. (2 год.)

1. Дотримання балансу в практиці радіо, телебачення та друкованій пресі.
2. Дотримання балансу в інтернет-ЗМІ
3. «Фальшивий» баланс.
4. Як уникнути фальшивого балансу
5. Баланс у «неконфліктних» новинах.
6. Ідентифіковані й надійні джерела інформації.
7. Правила оприлюднення даних соціологічних досліджень
8. Застереження щодо інформації з інтернету

Рекомендована література [1, 2, 12, 16].

Семінар 3. Відокремлення фактів від коментарів. Точність. Повнота.

Оперативність (2 год)

1. Коментування в інформаційних жанрах.
2. Емоційність у заголовках, лідах і новинних повідомленнях.
3. Чек-ліст самоперевірки стандарту точності.
4. Робота із цитатами.
5. Бекграунд новин.
6. «Ієрархія» стандартів: що важливіше за оперативність.

Рекомендована література [1, 2, 12, 16].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ. ЕТИКА В РОБОТІ ЖУРНАЛІСТА

Семінар 4, 5. Перевірка інформації, отриманої в Інтернеті.

Типові помилки при роботі з соцмережами (4 год.)

1. Перевірка джерел в Інтернеті
2. Перевірка акаунтів в соцмережах.
3. Перевірка фото- та відеоінформації
4. Перевірка інформації за допомогою читачів.

Рекомендована література [1, 2, 12, 16].

Семінар 6. Висвітлення інформації про вразливі групи населення. Поняття про мову ворожнечі (2 год).

1. Типові й нетипові ознаки джинси.
2. Висвітлення інформації про дітей та підлітків.
3. Висвітлення інформації про людей з особливими потребами.
4. Висвітлення інформації про інші вразливі групи населення.
5. Гендерний баланс в медіа.

Рекомендована література [1, 2, 12, 16].

Семінар 7. Висвітлення збройних конфліктів (2 год).

1. Висвітлення інформації про конфліктно вразливі групи населення: вимушено переміщені особи мешканці окупованих територій.
2. Висвітлення протилежної сторони конфлікту.
3. Застереження щодо висвітлення інформації про бойові дії.

Рекомендована література [1, 2, 12, 16].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ НОВИННОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Тема 1 Зasadничі принципи журналістської професії. Стандарти новинної журналістики (2 год.)

1. Опрацювати літературу за темою.
2. Підготувати доповідь на семінар.

Тема 2. Баланс думок і точок зору. Достовірність (4 год.)

1. Опрацювати правові документи, проаналізувати запропоновані на розгляд матеріалів.
2. Опрацювати реальні приклади застосування стандартів балансу думок і точок зору й достовірності інформації на прикладі різних ЗМІ.
3. Знайти на прикладі різних ЗМІ приклади порушення даних стандартів.

Тема 3. Відокремлення фактів від коментарів. Точність (4 год.)

1. Опрацювати правові документи, проаналізувати запропоновані на розгляд матеріали.
2. Опрацювати реальні приклади застосування стандартів відокремлення фактів від коментарів і точності інформації на прикладі різних ЗМІ.
3. Знайти на прикладі різних ЗМІ приклади порушення даних стандартів.

Тема 4. Повнота. Оперативність (4 год.)

1. Опрацювати правові документи, проаналізувати запропоновані на розгляд матеріали.
2. Опрацювати реальні приклади застосування стандартів відокремлення фактів від коментарів і точності інформації на прикладі різних ЗМІ.
3. Знайти на прикладі різних ЗМІ приклади порушення даних стандартів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ. ЕТИКА В РОБОТІ ЖУРНАЛІСТА

Тема 5. Перевірка інформації, отриманої в Інтернеті. Типові помилки при роботі з соцмережами (6 год.)

1. Підготувати інформацію про інструменти перевірки акаунтів, фото й відеоматеріалів в мережі Інтернет.

Тема 6. Висвітлення інформації про вразливі групи населення. Поняття про мову ворожнечі (4 год.)

1. Опрацювати літературу за темою.
2. Підготувати словничок «мова ворожнечі».

Тема 7. Висвітлення збройних конфліктів (4 год.)

1. Опрацювати літературу за темою.
2. Підготувати інформаційних матеріал: «Висвітлення збройного конфлікту. Поради для журналістів»

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовний модуль 1 ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ НОВИННОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ			
Засадничі принципи журналістської професії. Стандарти новинної журналістики (2 год.)	Опрацювання літератури, семінарське заняття	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фак. вид.))	I
Баланс думок і точок зору. Достовірність (4 год.)	Опрацювання літератури, семінарське заняття	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фак. вид.))	II
Відокремлення фактів від коментарів. Точність (4 год.)	Опрацювання літератури, семінарське заняття	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фак. вид.))	III
Повнота. Оперативність (4 год.)	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фак. вид.))	IV
Змістовий модуль 2. ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ. ЕТИКА В РОБОТІ ЖУРНАЛІСТА			
Перевірка інформації, отриманої в Інтернеті. Типові помилки при роботі з соцмережами (6 год.)	Опрацювання літератури, семінарське заняття	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фак. вид.))	V
Висвітлення інформації про вразливі групи населення. Поняття про мову ворожнечі (4 год.)	Опрацювання літератури, семінарське заняття	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фак. вид.))	VI
Висвітлення збройних конфліктів (4 год.)	Опрацювання літератури, семінарське заняття, модульна контрольна робота	15 (5 (д/з)+10 (опрац. фак. вид.))	VII
<i>Разом: 28 год.</i>	<i>Разом: 105 балів</i>		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Професійні стандарти та безпека діяльності: Професійні стандарти та журналістська етика» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2.	Відвідування практичних занять	1	7	7
3.	Робота на практичному занятті	10	7	70
4.	Виконання завдання з самостійної роботи	15	7	105
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів 239				
Коефіцієнт 0,42				

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, повідомлення, доповідь.

Методи письмового контролю: модульна контрольна робота, самостійна письмова робота (редагування тексту).

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності

у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної та модульної контрольної роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях і під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- робоча навчальна програма;
- навчальні посібники;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

Х. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Розкрийте зміст виконання ЗМІ функції інформування, аналізу, громадської критики та контролю.
2. Охарактеризуйте баланс між правами журналістів на свободу слова й інформації та їх відповідальністю.
3. ЗМІ як місце для публічної дискусії і для зворотного зв'язку.
4. Зasadничі цінності професійних та етичних стандартів діяльності ЗМІ: загальна характеристика
5. Правдивість і точність як стандарти фахової діяльності.
6. Безсторонність і багатоманітність точок зору в новинній журналістиці.
7. Розкрийте суть понять „Редакційна чесність” і „Редакційна незалежність”.
8. Розкрийте зміст поняття „Недоторканість приватного життя”.
9. У чому виявляється принцип „Не завдання шкоди і образ”.
10. Розкрийте зміст поняття „Оперативність”.
11. Розкрийте зміст поняття „Точність”.
12. Розкрийте зміст поняття „Достовірність”.
13. Розкрийте зміст поняття „Збалансованість”.
14. У чому виявляється відокремлення фактів від коментарів та оцінок.
15. Розкрийте зміст поняття „Простота інформування”.
16. Розкрийте суть оперативної подачі інформації.
17. Розкрийте суть точної подачі інформації.
18. Дайте характеристику вимогам щодо точності.
19. Суть достовірності подачі інформації.
20. Методи і правила роботи у ситуації „Репортер на місці події”.
21. Що таке анонімні джерела інформації.
22. Розкрийте зміст понять „Авторитетні джерела”, „Офіційні джерела”, „Поінформовані джерела”.
23. Правила оприлюднення даних соціологічних досліджень.
24. Застереження щодо інформації з Інтернету.
25. У чому суть збалансованої подачі інформації.
26. Вимоги щодо збалансованої подачі інформації.
27. Відмова від коментаря.
28. Вимоги до формату подачі інформації чи суперечливих питань.
29. Висвітлення зібрань та акцій протестів.
30. Правила використання бліц-опитувань.
31. Розкрийте суть явища „Безпідставні узагальнення”.
32. У чому виявляється суть відокремлення фактів від оцінок і коментарів.
33. Які вимоги щодо уникнення журналістами суб’єктивізму містять фахові стандарти діяльності.
34. Чи може використовуватися журналістом оцінювальна лексика? У яких випадках?
35. Допустимий рівень аналітики у новинах.

36. Коментарі й оцінки у авторських програмах.
37. Суть повноти подачі інформації та основний зміст новини.
38. З чого складається повнота новини?
39. Шокуючі чи шкідливі для суспільної моралі матеріали.
40. Повага до приватного життя.
41. Правило “чотирьох вікон”.
42. Шкала “вчинків” та “рангів”.
43. Неупередженість до обвинувачених.
44. Оприлюднення відомостей про жертви.
45. Захист джерел інформації.
46. Незаконні методи збирання і оприлюднення інформації.
47. Придбання інформації.
48. Розкрийте зміст поняття „Плагіат”.
49. Розкрийте зміст поняття „Дискримінація”.
50. Проаналізуйте принципи висвітлення інформації про неповнолітніх
51. Розкрийте зміст понять „Ембарго”, „оф рекордз”.
52. Принципи редагування редакційних матеріалів.
53. Розкрийте зміст поняття „Цензура”.
54. Особливості верифікації інформації з соціальних мереж.
55. Інструменти перевірки інформації з соціальних мереж.
56. Цитування й перевірка інтернет-джерел.
57. Способи та інструменти перевірки фото.
58. Способи й інструменти перевірки відео.
59. Роль читачів у перевірці інформації.
60. Мова ворожнечі.
61. Види джинси.
62. Типові й нетипові ознаки джинси
63. Висвітлення інформації про дітей та підлітків.
64. Висвітлення інформації про людей з особливими потребами.
65. Висвітлення інформації про інші вразливі групи.
66. Висвітлення інформації про конфліктно вразливі групи населення.
67. Висвітлення інформації про протилежну сторону конфлікту.
68. Особливості висвітлення збройних конфліктів.
69. Дотримання гендерного балансу в медіа.
70. Відповідальність за поширення недостовірної інформації.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Голуб О. [Медіакомпас: путівник журналіста. Практичний посібник](#). – К.: ТОВ «СОФІЯ-А», 2016. – 184 с.
2. Етичні засади роботи журналіста: західний досвід /Збірка навчальних матеріалів. – К., 2002.
3. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми [Текст] / Ред.: Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар та ін. – К. : Нічлава, 2006. – 100 с.
4. Земляна І. Журналіст і (не) безпека / Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. – К., 2016
5. Куляс І.П. Ефективне виробництво теленовін / Посібник для студентів. - Київ: ХББ, 2006. – 120 с.

Додаткова

6. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За заг. ред. В.Ф.Іванова. – К.: Академія української преси, 2004. – 262 с.
7. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник/ За заг. ред. В.Ф.Іванова та А.Коль. – К.: Академія Української Преси, 2005. – 229 с.
8. Вейс М. Померанцев П. Повелителі брехні: інформація, культура та гроші на службі Кремля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://krytyka.com/ua/articles/povelyteli-brekhni-informatsiya-kultura-ta-hroshi-na-sluzhbi-kremlya>
9. Вказівки продюсерам Бі-Бі-Сі. – К.: “К.І.С.”, 1998. – 228 с.
10. Гід журналіста /Збірка навчальних матеріалів. – К., 1999.
11. Дейвіс Н. Новини пласкої Землі. – К.: Темпора, 2011. – 548 с.
12. Здоровега В.П. Вступ до журналістики. – Львів, 1994.
13. Іванов В.Ф., Сердюк В.Є. Журналістська етика – К., 2007.
14. Кетлін Крос та Роберт А. Гакет. Політичні комунікації та новинні засоби масової інформації у демократичних країнах: конкуруючі підходи. – www.br.com.ua/
15. Ламбет Э. Приверженность журналистскому долгу. Об этическом подходе в журналистской профессии / Э. Ламбет. – М. : Нац. ин-т прессы : ВИОЛАНТА, 1998 / http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/pnack517.pdf
16. Масова комунікація: Підручник / За ред. А.З. Москаленка. – К., 1997.
17. Миронченко В.Я. Інформаційне радіомовлення України. – К., 1996.
18. Публіцистика. Масова комунікація: Медіа-енциклопедія / За заг. ред. В.Ф.Іванова. – К.: Академія Української Преси, Центр вільної преси, 2007. – 780 с.
19. Рендол Д. Універсальний журналіст. – К., 2007. – 288 с.

20. Різун В. В. Природа й структура комунікативного процесу. Лекційний фонд Інституту журналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка (лекція друга). - К., 2000. - 28 с.
21. Різун В.В. Теорія масової комунікації . - <http://journalib.univ.kiev.ua/lec>.
22. Слісаренко І. Ю. Аналіз та прогноз у висвітленні міжнародної тематики українськими засобами масової інформації. – К., 1996.
23. Тимошик М.С. Видавнича справа в Україні на сучасному етапі: тенденції, проблеми // Наукові записки Інституту журналістики. – 2001. – Т.5.
24. Фіхтеліус Ерік. Десять заповідей журналістики. – Стокгольм, 1999.
25. Чекмишев О.В. Основи професійної комунікації. – К.,2004
26. Штромайер Г. Політика і мас-медіа / Г. Штромайер. — К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.

**Робоча програма навчального курсу
«Професійні стандарти та безпека діяльності: Професійні стандарти
та журналістська етика»**

Укладач: *Журавська Оксана Валеріївна*, старший викладач кафедри журналістики та нових медіа Київського університету імені Бориса Грінченка

Професійні стандарти та безпека діяльності: Професійні стандарти та журналістська етика. Програма навчальної дисципліни / Укладач О.В.Журавська. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. – 22 с.